Súd:	Najvyšší správny súd SR
Spisová značka:	6Svk/33/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu:	4022200285
Dátum vydania rozhodnutia:	29. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Michal Matulník
ECLI:	ECLI:SK:NSSSR:2026:4022200285.1

Uznesenie

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky vo veci žalobcu: W. O., narodená XX. W. XXXX, bytom L. D. Q. XX, F.-XXXX W. W., L., právne zastúpený: Advokátska kancelária Borgulová & Péteriová s.r.o., Farská 4, Nitra, proti žalovanému: Okresný úrad Nitra, Odbor všeobecnej vnútornej správy, Štefánikova trieda 69, Nitra, v?konaní o žalobe proti nečinnosti orgánu verejnej správy, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Správneho súdu v Bratislave č. k. NR-23Sa/52/2022-107 zo dňa 29. septembra 2025, takto

r o z h o d o l :

I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu zamieta.
II. Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

I.
Konanie pred správnym súdom

1. Správny súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“) uznesením zo dňa 29. septembra 2025, č. k. NR-23Sa/52/2022-107 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) postupom podľa § 249 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu žalobcu proti nečinnosti orgánu verejnej správy (ďalej taktiež „žaloba“), ktorou sa žalobca domáhal, aby správny súd uložil žalovanému, aby konal v správnej veci vedenej pod č. k. OU-NROVVS1-2021/025579 podľa ustanovenia § 9 ods. 20 zákona č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 40/1993 Z. z.“) a oznámil stratu štátneho občianstva žalobcu útvaru Policajného zboru, daňovému úradu, colnému úradu, inštitúciám vykonávajúcim sociálne poistenie a verejné zdravotné poistenie a uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania.
2. Žalobca v žalobe dôvodil, že (i) dňa 30. decembra 2020 požiadal o udelenie štátneho občianstva Rakúskej republiky, nakoľko splnil podmienky pre jeho nadobudnutie podľa príslušných právnych predpisov Rakúskej republiky; (ii) žiadosti žalobcu Rakúska republika vyhovela a s platnosťou od 23. marca 2021 udelila žalobcovi štátne občianstvo Rakúskej republiky; (iii) následne (po podaní žiadosti) uzatvoril žalobca sobáš so štátnym občanom Rakúskej republiky; (iv) žalobca ďalej dôvodil, že v zmysle § 9 ods. 1 písm. b) vtedy platného zákona č. 40/1993 Z. z. dňom udelenia štátneho občianstva Rakúskej republiky, t. j. dňa 23. marca 2021, stratil štátne občianstvo Slovenskej republiky; (v) žalobca preto podal oznámenie o strate štátneho občianstva a žiadal žalovaného, aby v zmysle tohto oznámenia konal to, čo mu zákon pri takejto strate štátneho občianstva ukladá; (vi) žalovaný listom zo dňa 9. júla 2021 oznámil žalobcovi, že ku strate jeho štátneho občianstva Slovenskej republiky nedošlo z dôvodu, že nadobudol štátne občianstvo Rakúskej republiky za trvania manželstva so štátnym občanom Rakúska, pričom sa odvolával na ustanovenie § 9 ods. 17 zákona č. 40/1993 Z. z.; (vii) na uvedené žalobca reagoval podaním zo dňa 3. decembra 2021, kde predniesol správnemu orgánu argumentáciu, že jeho právne posúdenie nie je správne poukazujúc na potvrdenie Úradu dolnorakúskej krajinskej vlády; (viii) žalovaný následne požiadal Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky - odbor osobných evidencií a registrov, oddelenie štátneho občianstva a hlásenia pobytu o vydanie stanoviska, pričom podľa žalobcu Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky rovnako nesprávne vyhodnotilo skutkovú stránku veci a právny názor žalovaného

potvrdilo; (ix) žalobca sa potom svojím podnetom zo dňa 17. marca 2022 obrátil na prokuratúru a žiadal preskúmať postup správneho orgánu, pričom Krajská prokuratúra v Nitre žalobcu upovedomila, že podnet nie je dôvodný a odložila ho.
3. Vychádzajúc zo skutkových zistení a tvrdení obsiahnutých v žalobe správny súd vo veci rozhodol napadnutým uznesením tak, ako je uvedené v bode 1 vyššie. Správny súd napadnuté uznesenie odôvodnil tým, že (i) poukázal na ustanovenie § 244 ods. 2, § 245 a § 249 SSP; (ii) uviedol, že nečinnosťou orgánu verejnej správy sa rozumie jeho pasivita vo veciach, ktoré mu boli predložené na rozhodnutie, aj keď niet žiadnej zákonnej alebo faktickej prekážky na to, aby správny orgán konal a vo veci rozhodol, pričom táto nečinnosť môže spočívať v opomenutí správneho orgánu vykonať predpísaný úkon alebo v zbytočných prieťahoch v jeho postupe, ale môže spočívať aj v tom, že na miesto rozhodnutia správny orgán tvrdí nedostatok svojej právomoci a vec vybaví len listom alebo informáciou, prípadne záznamom v spise; (iii) následne správny súd konštatoval, že z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že žalovaný už opakovane žalobcovi oznámil (podaniami z 9. júla 2021 a 16. februára 2022), že občianstvo Slovenskej republiky nestratil; (iv) správny súd preto konštatoval, že nezistil nečinnosť žalovaného, ktorá musí trvať v čase začatia súdneho konania o žalobe proti nečinnosti orgánu verejnej správy, pretože práve týmto prostriedkom súdnej ochrany sa má docieliť odstránenie nečinnosti orgánu verejnej správy.
4. O trovách konania správny súd rozhodol podľa § 175 ods. 1 SSP aplikujúc taktiež § 168 SSP tak, že žalovanému ich náhradu nepriznal.

II.
Kasačná sťažnosť a vyjadrenie k nej

5. Proti napadnutému uzneseniu správneho súdu podal žalobca kasačnú sťažnosť, pričom ako dôvod uviedol ustanovenie § 440 ods. 1 písm. g) SSP, tvrdiac, že napadnuté uznesenie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 593/2022, podľa ktorého žaloba proti nečinnosti môže slúžiť ako alternatívny prostriedok súdnej ochrany aj v prípadoch, kde nie je jednoznačné, či správny orgán vydal rozhodnutie, opatrenie, alebo len formálnu odpoveď bez právnych účinkov. Dôvodil, že tým, že sa správny súd s touto ústavnoprávnou interpretáciou nevysporiadal a rigidne posúdil žalobu len formálne, išlo o postup v rozpore so zásadou materiálneho právneho štátu. Následne podstatu tejto námietky odôvodnil tým, že pokiaľ správny orgán v súlade s platným ustanovením § 9 ods. 20 zákona č. 40/1993 Z. z. neoznámil stratu štátneho občianstva, znamená to, že „ ... NEKONAL ... “. V takom prípade nemal správny orgán vydať žiadne rozhodnutie, ani žiadne opatrenie, ale mal konať tak, ako mu ukladá zákon, čo však nekonal. Namietal taktiež, že správny súd posudzoval otázku nečinnosti čisto formálne, s príliš úzkym výkladom, ktorý nezodpovedá ústavne konformnému výkladu SSP. Uviedol, že správny súd mal posúdiť žalobu z materiálneho hľadiska. Vo vzťahu k petitu uviedol, že správny súd mal tento posudzovať podľa obsahu a účelu. Vychádzajúc z vyššie uvedeného navrhol, aby kasačný súd s odkazom na ustanovenie § 462 SSP napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil správnemu súdu na nové konanie s pokynom, aby správny súd posúdil žalobu v súlade s ústavne konformným výkladom SSP.
6. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti vyjadril podaním z 12. novembra 2025, v ktorom uviedol, že postupoval v súlade so zákonom č. 40/1993 Z. z. a pridržiava sa predošlých vyjadrení k žalobe. Uviedol, že po zistení, že k strate štátneho občianstva žalobcu nadobudnutím rakúskeho štátneho občianstva nedošlo, nevykonal oznámenie straty občianstva a žalobcu informoval o tejto skutočnosti.
7. Vyjadrenie žalovaného ku kasačnej sťažnosti bolo žalobcovi doručené dňa 26. novembra 2025 na vedomie.

III.
Posúdenie veci kasačným súdom

8. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“ alebo „kasačný súd“) konajúci prostredníctvom senátu podľa § 438 ods. 2 SSP, ako súd rozhodujúci o?kasačnej sťažnosti [§ 11 písm. h) SSP], po oboznámení sa s?obsahom a?rozsahom kasačnej sťažnosti a?po jej preskúmaní, bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť.
9. Podľa § 3 ods. 1 písm. d) SSP, na účely tohto zákona sa rozumie nečinnosťou orgánu verejnej správy stav, keď orgán verejnej správy protiprávne nepokračuje v začatom administratívnom konaní, alebo stav, keď orgán verejnej správy protiprávne z úradnej povinnosti nezačal administratívne konanie;

nečinnosťou orgánu verejnej správy nie je stav, keď z rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy vyplýva, prečo orgán verejnej správy v administratívnom konaní nekoná a po vydaní rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy nedošlo k podstatnej zmene okolností.
10. Podľa § 242 ods. 1 prvá veta SSP, žalobca sa môže žalobou domáhať odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy v začatom administratívnom konaní.
11. Podľa § 242 ods. 2 SSP, odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy spočívajúcej v porušení povinnosti začať administratívne konanie z úradnej povinnosti sa žalobou môže domáhať len prokurátor.
12. Podľa § 249 SSP, ak správny súd po preskúmaní nezistí nečinnosť žalovaného, uznesením žalobu zamietne.
13. Podľa § 9 ods. 20 zákona č. 40/1993 Z. z., obvodný úrad v sídle kraja oznámi stratu štátneho občianstva podľa odseku 16 subjektom uvedeným v odseku 14.
14. Podľa § 9 ods. 16 zákona č. 40/1993 Z. z., štátny občan Slovenskej republiky stráca štátne občianstvo Slovenskej republiky dňom, ktorým na základe výslovného prejavu vôle, ktorým je žiadosť, vyhlásenie alebo iný úkon smerujúci k nadobudnutiu cudzieho štátneho občianstva, dobrovoľne nadobudne cudzie štátne občianstvo.
15. Predmetom konania o kasačnej sťažnosti v danej veci bolo uznesenie správneho súdu č. k. NR-23Sa/52/2022-107 zo dňa 29. septembra 2025, ktorým správny súd postupom podľa § 249 SSP zamietol žalobu žalobcu z dôvodu, že nezistil nečinnosť žalovaného, resp., že postup žalovaného nevyhodnotil ako nečinnosť orgánu verejnej správy.
16. V konaní nebolo sporným, že (i) žalobca doručil žalovanému oznámenie o strate štátneho občianstva a žiadal ho, aby v zmysle tohto oznámenia konal to, čo mu zákon pri takejto strate štátneho občianstva ukladá; (ii) žalovaný listom zo dňa 9. júla 2021 oznámil žalobcovi, že ku strate jeho štátneho občianstva nedošlo a opätovne túto skutočnosť žalobcovi komunikoval podaním zo dňa 16. februára 2022. Naopak v konaní bolo sporným, či takýto postup, resp. ním vyvolaný stav možno kvalifikovať ako nečinnosť orgánu verejnej správy. Podstata námietok žalobcu tkvie v konštatovaní, že pokiaľ žalovaný v súlade s platným ustanovením § 9 ods. 20 zákona č. 40/1993 Z. z. neoznámil stratu štátneho občianstva subjektom uvedeným v odseku 14, znamená to, že „ ... NEKONAL ... “.
17. Kasačný súd sa s vyššie opísanou argumentáciou žalobcu nestotožnil a jeho námietky považoval za neodôvodnené. Vychádzal pritom z nasledovného. Ustanovenie § 9 ods. 20 zákona č. 40/1993 Z. z., ukladá obvodnému úradu povinnosť oznámiť stratu štátneho občianstva subjektom uvedeným v odseku 14 za predpokladu, že k jeho strate došlo podľa ustanovenia § 9 ods. 16 zákona č. 40/1993 Z. z. Správny orgán teda nie je povinný splniť si uvedenú oznamovaciu povinnosť automaticky a bez ďalšieho po doručení žiadosti žiadateľa, ale až po tom, ako vyhodnotí, či nastala vyššie uvedená podmienka aplikácie tejto normy. V prejednávanej veci žalovaný vyhodnotil, že k splneniu podmienky podľa § 9 ods. 16 zákona č. 40/1993 Z. z. nedošlo a túto skutočnosť oznámil žalobcovi podaniami z 9. júla 2021 a 16. februára 2022. Vyššie opísaný postup teda nezodpovedá pojmovému vymedzeniu nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 3 ods. 1 písm. d) SSP, keďže nejde o žiaden zo stavov opísaných v citovanom ustanovení SSP (viď bod 9 vyššie). Kasačný súd nad rámec vyššie uvedeného konštatuje, že z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že správny orgán „nekonal spôsobom, ktorý od neho požadoval žalobca“, čo však nemožno stotožniť s nekonaním ako takým, resp. s pojmom nečinnosť orgánu verejnej správy.
18. Vychádzajúc z vyššie uvedeného dospel kasačný súd k záveru, že správny súd postupoval správne a súladne s ustanovením § 249 SSP, keď žalobu žalobcu zamietol.
19. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, nárok na ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP <aspi://module='ASPI'&link='162/2015%20Z.z.%2523467'&ucin-k-dni='30.12.9999'> v spojení s § 167 ods. 1 SSP <aspi://module='ASPI'&link='162/2015%20Z.z.%2523167'&ucin-k-dni='30.12.9999'>) a žalovanému ich nepriznal, lebo nebola splnená podmienka výnimočnosti na jeho strane (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 veta druhá SSP).
20. Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0 (jednomyseľne).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.